

UCHWAŁA NR
RADY MIEJSKIEJ W SURAZU

z dnia 2026 r.

w sprawie: zmiany uchwały Nr IV/24 Rady Miejskiej w Suraziu z dnia 26 czerwca 2024r. dotyczącej przyjęcia „Programu przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej w Gminie Suraz na lata 2024-2030”

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. 2025 r., poz. 1153, 1436, z 2026 r., poz. 252) oraz art. 110 ust. 10 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2025 r., poz. 1214, 1302, 718, z 2026 r., poz. 203) i art. 6 ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy domowej (Dz. U. z 2024 r., poz. 1673, z 2026 r., poz. 160) uchwała się, co następuje:

§ 1.

W tytule uchwały Nr IV/24/2024 Rady Miejskiej w Suraziu z dnia 26 czerwca 2024 r. w sprawie przyjęcia „Programu przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej w Gminie Suraz na lata 2024-2030” wyrazy: „na lata 2024-2030” zastępuje się wyrazami: „na lata 2024-2028”.

§ 2.

Program przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej w Gminie Suraz na lata 2024-2028 otrzymuje brzmienie jak w załączniku do niniejszej uchwały.

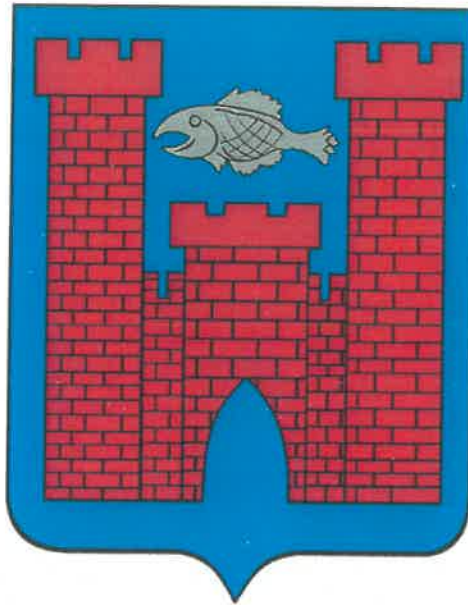
§ 3.

Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Surazia.

§ 4.

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Załączniki do Uchwały Nr
Rady Miejskiej w Surazhu
z dnia



GMINNY PROGRAM
PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY DOMOWEJ
I OCHRONY OSÓB DOZNAJĄCYCH PRZEMOCY
DOMOWEJ W GMINIE SURAZH
NA LATA 2024-2028

Surazh, kwiecień 2026

sporządził
mgr Jacek Piszczatowski
Kierownik MGOPS w Surazhu
Iwona Michałowska
Przewodnicząca ZI

Spis treści

I.	Wstęp.....	str. 3
II.	Podstawy prawne.....	str. 3
III.	Charakterystyka zjawiska przemocy domowej.....	str. 3
	1. Definicje przemocy.....	str. 3
	2. Rodzaje przemocy, formy i cykle.....	str. 5
IV.	Diagnoza zjawiska przemocy domowej w Gminie Suraz	str. 6
V.	Założenia systemu przeciwdziałania przemocy domowej w Gminie Suraz	str. 12
VI.	Cele Programu.....	str. 13
VII.	Zasoby Gminy Suraz w zakresie realizacji Programu	str. 14
VIII.	Czynniki gwarantujące właściwą realizację Programu	str. 14
IX.	Zagrożenia w realizacji Programu	str. 14
X.	Adresaci Programu	str. 14
XI.	Strategia i metody działania	str. 15
XII.	Monitorowanie realizacji Programu i sprawozdawczość	str. 16
XIII.	Finansowanie Programu.....	str. 16

I. Wstęp

Przeciwdziałanie przemocy domowej jest zadaniem gminy określonym między innymi w ustawie o pomocy społecznej, gdzie jednym z powodów udzielania pomocy osobom i rodzinom jest przemoc domowa. Natomiast opracowanie i realizacja gminnego programu przeciwdziałania przemocy domowej i ochrony osób doznających przemocy domowej jest zadaniem własnym gminy wynikającym z ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej (art. 6 ust. 2, pkt. 1 ustawy).

Działania określone w niniejszym programie realizowane będą głównie przez Zespół Interdyscyplinarny, powołany przez Burmistrza Suraża oraz powołane przez zespół grupy diagnostyczno-pomocowe. Działania te wpisują się także w zadania przeciwdziałania alkoholizmowi zgodnie z ustawą z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi.

Przemoc domowa narusza podstawowe prawa człowieka, w tym prawo do życia i zdrowia oraz poszanowania godności osobistej, a władze publiczne mają obowiązek zapewnić wszystkim obywatelom równe traktowanie i poszanowanie ich praw i wolności. W celu zwiększania skuteczności przeciwdziałania przemocy domowej przewidziano szereg zadań w zakresie przeciwdziałania przemocy, różnorodne działania wobec osób dotkniętych przemocą domową oraz postępowania wobec osób stosujących przemoc.

II. Podstawy Prawne

- Ustawa z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz.U. z 2026, poz. 252),
- Ustawa z dnia 25 lutego 1964 r. Kodeks rodzinny i opiekuńczy (Dz.U. z 2026, poz. 236),
- Ustawa z dnia 6 czerwca 1997 r. Kodeks karny (Dz. U. z 2025, poz. 383 z późn. zm.),
- Ustawa z dnia 17 listopada 1964 r. Kodeks postępowania cywilnego (Dz. U. z 2026, poz. 468 z późn. zm.),
- Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej (Dz. U. z 2024, poz. 1673 z późn. zm.),
- Ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2025, poz. 1214 z późn. zm.),
- Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz.U. z 2023 r., poz. 2151 z późn. zm.),
- Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z 2023, poz. 1939).

III. Charakterystyka zjawiska przemocy domowej

1. Definicje przemocy

Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej definiuje przemoc domową jako jednorazowe albo powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie, wykorzystujące przewagę

fizyczną, psychiczną lub ekonomiczną, naruszające prawa lub dobra osobiste osoby doznającej przemocy domowej, w szczególności:

- a) narażające tę osobę na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia lub mienia,
- b) naruszające jej godność, nietykalność cielesną i wolność, w tym seksualną,
- c) powodujące szkody na jej zdrowiu fizycznym lub psychicznym, wywołujące u tej osoby cierpienie lub krzywdę,
- d) ograniczające lub pozbawiające tę osobę dostępu do środków finansowych lub możliwości podjęcia pracy lub uzyskania samodzielności finansowej,
- e) istotnie naruszające prywatność tej osoby lub wzbudzające u niej poczucie zagrożenia, poniżenia lub udręczenia, w tym podejmowane za pośrednictwem środków komunikacji elektronicznej.

Natomiast o znęcaniu się stanowi artykuł 207 Kodeksu karnego:

§1. Kto znęca się fizycznie lub psychicznie nad osobą najbliższą lub nad inną osobą pozostającą w stałym lub przemijającym stosunku zależności od sprawcy, podlega karze pozbawienia wolności od 3 miesięcy do lat 5.

§ 1a. Kto znęca się fizycznie lub psychicznie nad osobą nieporadną ze względu na jej wiek, stan psychiczny lub fizyczny, podlega karze pozbawienia wolności od 6 miesięcy do lat 8.

§ 2. Jeżeli czyn określony w § 1 lub 1a połączony jest ze stosowaniem szczególnego okrucieństwa, sprawca podlega karze pozbawienia wolności od roku do lat 10.

§ 3. Jeżeli następstwem czynu określonego w § 1 – 2 jest targnięcie się pokrzywdzonego na własne życie, sprawca podlega karze pozbawienia wolności od lat 2 do 12.

Rodzina jest najważniejszym środowiskiem w życiu człowieka, kształtującym osobowość, system wartości, poglądy i styl życia. Ważną rolę w prawidłowo funkcjonującej rodzinie odgrywają wzajemne relacje pomiędzy rodzicami, oparte na miłości i zrozumieniu. W przypadku dezorganizacji, rodzina nie jest w stanie realizować podstawowych zadań, role wewnątrzrodzinne ulegają zaburzeniu, łamane są reguły, a zachowania poszczególnych członków rodziny stają się coraz bardziej niezgodne z normami prawnymi i moralnymi oraz oczekiwaniami społecznymi. Przemoc domowa może być zarówno skutkiem, jak i przyczyną dysfunkcji w rodzinie. Należy ją zaklasyfikować do kategorii zachowań negatywnych o dużej szkodliwości społecznej. Prowadzi do poważnych naruszeń norm moralnych i prawnych, tragicznych skutków psychologicznych, a w skrajnych przypadkach do poważnych okaleczeń czy zabójstw. Według danych statystycznych przemoc domowa jest zjawiskiem powszechnym i stanowi poważny problem społeczny. Znęcanie się nad rodziną jest najczęściej popełnianym przestępstwem w Polsce, zaraz po przestępstwach przeciwko mieniu i życiu. Przemoc ze strony najbliższej osoby jest doświadczeniem traumatycznym, okaleczającym psychikę. Przemoc

domowa przybiera różne formy: od przemocy fizycznej, przez przemoc psychiczną i seksualną, po przemoc ekonomiczną. Przemoc w rodzinie rzadko jest incydem jednorazowym, zazwyczaj ma ona charakter długotrwały i cykliczny.

2. Rodzaje przemocy, formy i cykle

W literaturze znaleźć możemy wiele opisów rodzajów przemocy, jeden z nich wymienia poniższe rodzaje przemocy:

- **przemoc fizyczna** – jej celem jest zadanie ofierze bólu fizycznego, uszkodzenie jej ciała, pogorszenie jej zdrowia lub pozbawienie jej życia,
- **przemoc seksualna** – to zachowanie zmuszające ofiarę do podjęcia niechcianych zachowań seksualnych lub zdeprecjonowania jej seksualności,
- **przemoc psychiczna** – to zachowanie, którego celem jest umniejszanie poczucia własnej wartości ofiary, wzbudzanie w niej strachu,
- **przemoc ekonomiczna** – to każde zachowanie, którego celem jest ekonomiczne uzależnienie ofiary od sprawcy,
- **zaniedbanie** – to ciągle niezaspakajanie podstawowych potrzeb fizycznych i emocjonalnych.

Na cykl przemocy składają się trzy następujące po sobie fazy:

- **Faza narastania napięcia** – początkiem cyklu jest zwykle wyczuwalny wzrost napięcia, narastają sytuacje konfliktowe, partner staje się drażliwy, każdy drobiazg wyprowadza go z równowagi, jest ciągle spięty i poirytowany, a swoje emocje wyładowuje na partnerce.
- **Faza ostrej przemocy** – w tej fazie napięcie, które narastało w partnerze znajduje upust, następuje wybuch agresji, wywołany jakimś drobiazgiem np. opóźnienie posiłku lub pozostawienie jakiejś rzeczy w danym miejscu. Sprawca wpada w szał, a zachowania agresywne mogą objawiać się biciem pięściami, kopaniem, grożeniem bronią, duszeniem. Można też zaobserwować również silne natężenie agresji słownej.
- **Faza miodowego miesiąca** – w momencie kiedy sprawca wyładował już swoje emocje i wie, że przekroczył różne granice, zmienia się w zupełnie inną osobę. Próbuje załagodzić sytuację, przeprosza, obiecuje poprawę, staje się uczynny i miły. Pozwala ofiarom uwierzyć, że teraz będzie inaczej i To się więcej nie powtórzy. Dzięki temu zachowaniu partnera, osoba doświadczająca przemocy zaczyna wierzyć, że jednak jej ukochany się zmienił i naprawdę niedawny akt przemocy był tylko incydem. Faza miodowego miesiąca jednak mija i niebawem zatacza krąg, a wtedy znowu pojawia się faza narastania napięcia. Cykle takie mogą trwać przez wiele lat, przy czym zwykle skracają się fazy miodowego miesiąca, a wydłużają i bardziej dramatycznie przebiegają fazy narastania napięcia i gwałtownej przemocy.

Do najczęstszych form przemocy domowej należą:

1. **przemoc fizyczna:** bicie, szarpanie, kopanie, duszenie, popychanie, obezwładnianie, popychanie, uderzanie, przytrzymywanie, policzkowanie, szczypanie, duszenie, bicie otwartą ręką i pięściami, bicie przedmiotami, wykręcanie rąk, ciągnięcie za włosy, itp.;
2. **przemoc psychiczna:** izolowanie, wyzywanie, ośmieszanie, grożenie, krytykowanie, poniżanie, wyśmiewanie poglądów, religii, pochodzenia, demoralizowanie, ciągłe niepokojenie, upokarzanie, zawstydzanie, itp.;
3. **przemoc seksualna:** zmuszanie do obcowania płciowego, innych czynności seksualnych, itp.;
4. **przemoc ekonomiczna:** nielożenie na utrzymanie osób, wobec których istnieje taki obowiązek, niezaspokajanie potrzeb materialnych, niszczenie rzeczy osobistych, demolowanie mieszkania, wynoszenie sprzętów domowych oraz ich sprzedawanie, itp.;
5. **przemoc za pomocą środków komunikacji elektronicznej:** wyzywanie, straszenie, poniżanie osoby w Internecie lub przy użyciu telefonu, robienie jej zdjęcia lub rejestrowanie filmów bez jej zgody, publikowanie w Internecie lub rozsyłanie telefonem zdjęć, filmów lub tekstów, które ją obrażają lub ośmieszają, itp.;
6. **inne formy przemocy,** np. zaniedbanie, niezaspokojenie podstawowych potrzeb biologicznych, psychicznych i innych, niszczenie rzeczy osobistych, demolowanie mieszkania, wynoszenie sprzętów domowych i ich sprzedawanie, pozostawianie bez opieki osoby, która z powodu choroby, niepełnosprawności lub wieku nie może samodzielnie zaspokoić swoich potrzeb, zmuszanie do picia alkoholu, zmuszanie do zażywania środków odurzających, substancji psychotropowych lub leków, itp.

IV. Diagnoza zjawiska przemocy domowej w Gminie Suraż

W marcu 2024 r. Zespół Interdyscyplinarny w Gminie Suraż oraz pracownicy Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Surażu opracowali Diagnozę zjawiska przemocy domowej w Gminie Suraż. Głównym zadaniem diagnozy było ustalenie skali zagrożeń oraz badanie postaw, opinii i wiedzy społeczności lokalnej na temat przemocy domowej.

1. Charakterystyka terenu badań

Gmina Suraż należy do najmniejszych w kraju zarówno pod względem powierzchni jak i zamieszkującej ją ludności. Zajmuje obszar o powierzchni 76,6 km² (7660 ha).

Gmina składa się z miasta Suraż i 9 sołectw, zamieszkiwanych łącznie przez 1918 osób (954 kobiet i 964 mężczyzn)¹.

¹ Źródło: UG Suraż, stan na 31.12.2023 r.

Przedział wiekowy (w latach)	Mężczyźni	Kobiety	Ogółem
0-2	20	21	41
3	8	4	12
4-5	23	17	40
6	11	12	23
7	10	11	21
8-12	57	48	105
13-15	45	42	87
16-17	26	16	42
18	10	10	20
19-65	607	510	1117
65 i więcej	147	263	410
OGÓLEM	964	954	1918

(Źródło; UG Suraż, stan na 31.12.2023)

Właściwe zdiagnozowanie zjawiska przemocy domowej jest bardzo trudne. Przemoc domowa jest problemem złożonym, o którym trudno się rozmawia, a który jeszcze trudniej zbadać. Istniejące statystyki pozwalają oszacować jedynie jego przybliżone rozmiary. Oficjalne statystyki nie obejmują niezgłaszanych przypadków przemocy, a problematyka przemocy, często nadal jest traktowana jako sprawa wstydliva, skrywana w czterech ścianach domu. Dla wielu osób, to nadal jest temat „tabu”. Skalę ujawnionej przemocy domowej na terenie Gminy Suraż obrazują poniższe dane za lata 2024-2025, zebrane przez Zespół Interdyscyplinarny w Surażu.

W 2024 roku została wszczęta 1 procedura Niebieskich Kart, przekazano 2 procedury Niebieskich Kart do dalszej realizacji (2 założone przez Policję z Białegostoku), zakończono procedurę 3 Niebieskich Kart, w tym jedną z tytułu uzasadnionego przypuszczenia o zaprzestaniu dalszego stosowania przemocy domowej oraz po zrealizowaniu indywidualnego planu pomocy, w 2 przypadkach z powodu braku zasadności podejmowanych działań.

W 2024 r. utworzono 3 grupy diagnostyczno-pomocowe, które odbyły 16 posiedzeń.

W 2024 r. ze wsparcia i pomocy psychologicznej w Punkcie Konsultacyjnym w Surażu skorzystało 8 osób: 4 kobiety, w tym jedna dwukrotnie i jedna wielokrotnie, 2 mężczyzn i 1 rodzina (mama z dzieckiem).

W 2025 r. została wszczęta 1 procedura Niebieskich Kart (założona przez Komisariat policji w Łapach), nie przekazywano procedury Niebieskich Kart do dalszej realizacji, zakończono 1 procedurę Niebieskich Kart – z tytułu uzasadnionego przypuszczenia o zaprzestaniu dalszego stosowania przemocy domowej oraz po zrealizowaniu indywidualnego planu pomocy. Monitorowano (monitoring 9-miesięczny) 1 procedurę Niebieskich kart po jej zakończeniu.

W 2025 r. utworzono 1 grupę diagnostyczno-pomocową, która odbyła 4 posiedzenia.

W roku 2025 ze wsparcia i pomocy psychologicznej w działającym na terenie gminy Punkcie Konsultacyjnym skorzystało 9 osób: 7 kobiet i 2 mężczyzn. Odbyło się 12 konsultacji w trakcie których przeprowadzono 9 interwencji psychoterapeutycznych.

Diagnozę przeprowadzono w formie anonimowej, papierowej ankiety, którą rozprawdzali i zbierali pracownicy Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Surazhu.

Badaniami objęto 70 dorosłych osób, zamieszkałych na terenie Gminy Surazh.

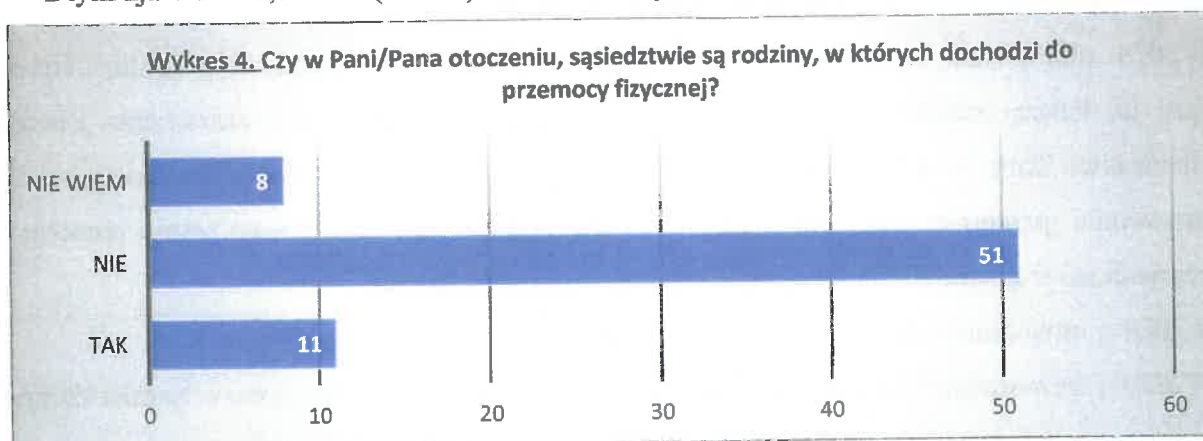
2. Analiza wyników badań ankietowych

Wśród osób, które poddały się badaniu dominowały kobiety, stanowiące 57% badanych. Mężczyźni stanowili 33% badanych. 10% osób nie udzieliło odpowiedzi na to pytanie.

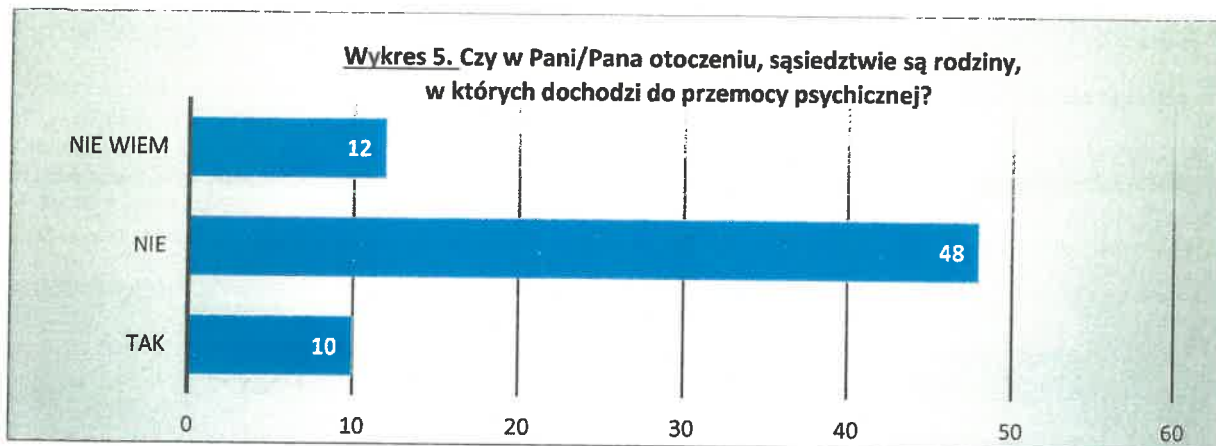
Wiek ankietowanych był zróżnicowany, jednak najliczniejszą grupę stanowiły osoby w przedziale wiekowym 36-50 lat (31%), drugą co do liczebności grupą badanych były osoby w wieku 51-65 lat (27%). Najmniejszą liczbę stanowiły osoby w wieku 18-25 lat. 9% ankietowanych, nie udzieliło odpowiedzi na to pytanie.

Struktura badanych według wykształcenia wygląda następująco: 40% ankietowanych to osoby ze średnim wykształceniem, 16% osoby z wyższym wykształceniem, 14% osoby z wykształceniem zawodowym, 13% z wykształceniem podstawowym, i 4% z wykształceniem gimnazjalnym. 13% badanych nie udzieliło odpowiedzi na to pytanie.

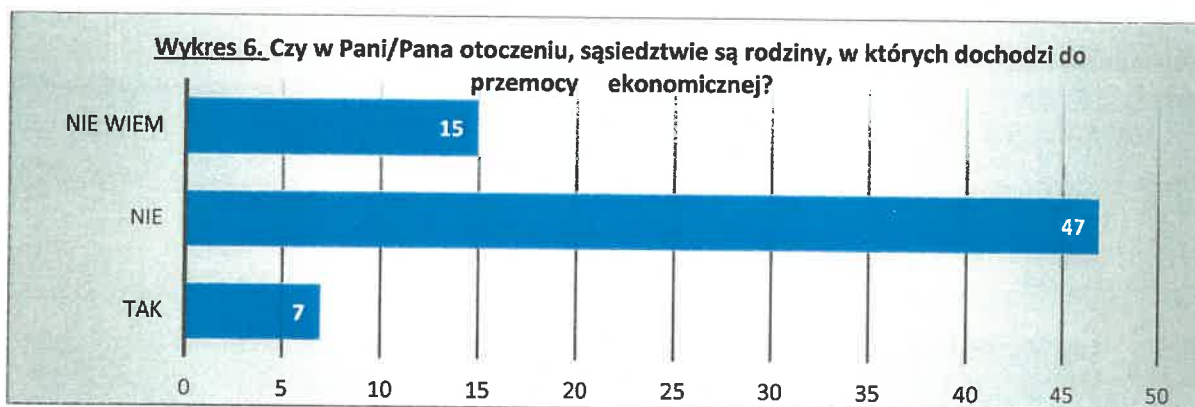
Z zebranych danych wynika, że 16% (11 osób) spośród ankietowanych posiada wiedzę na temat przemocy fizycznej w ich otoczeniu i sąsiedztwie, 73% (51 osób) nie spotkało się z tym zjawiskiem, a 11% (8 osób) nie ma wiedzy na ten temat.



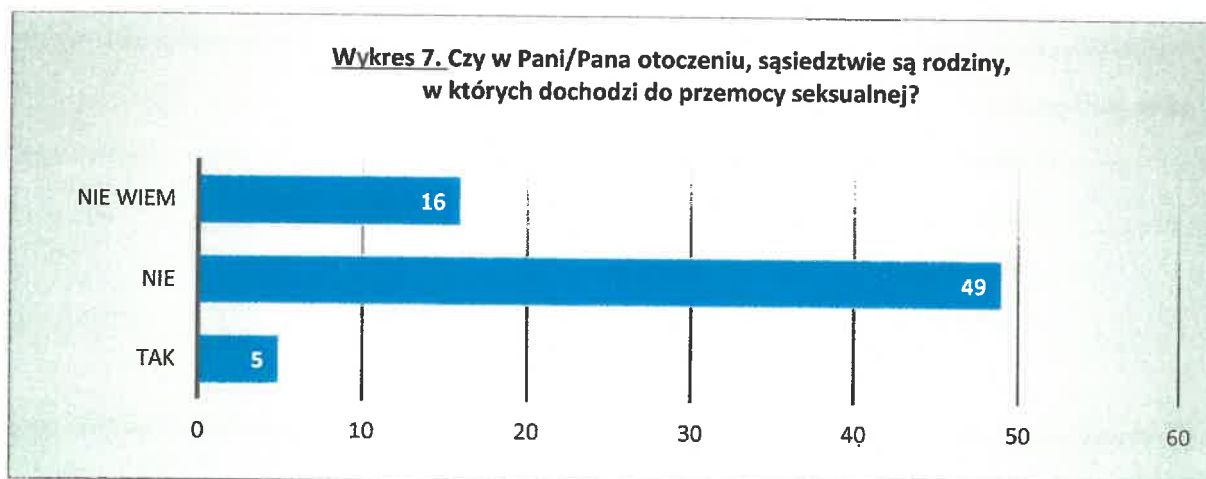
Z zebranych danych wynika, że 14% (10 osób) spośród ankietowanych posiada wiedzę na temat przemocy psychicznej w ich otoczeniu i sąsiedztwie, 69% (48 osób) nie spotkało się z tym zjawiskiem, a 17% (12 osób) nie ma wiedzy na ten temat.



Z ankiety wynika, że 10% (7 osób) spośród ankietowanych posiada wiedzę na temat przemocy ekonomicznej w ich otoczeniu i sąsiedztwie 68% (47 osób) nie spotkało się z tym zjawiskiem, a 22% (15 osób) nie ma wiedzy na ten temat. Jedna z badanych osób nie zaznaczyła żadnej odpowiedzi.

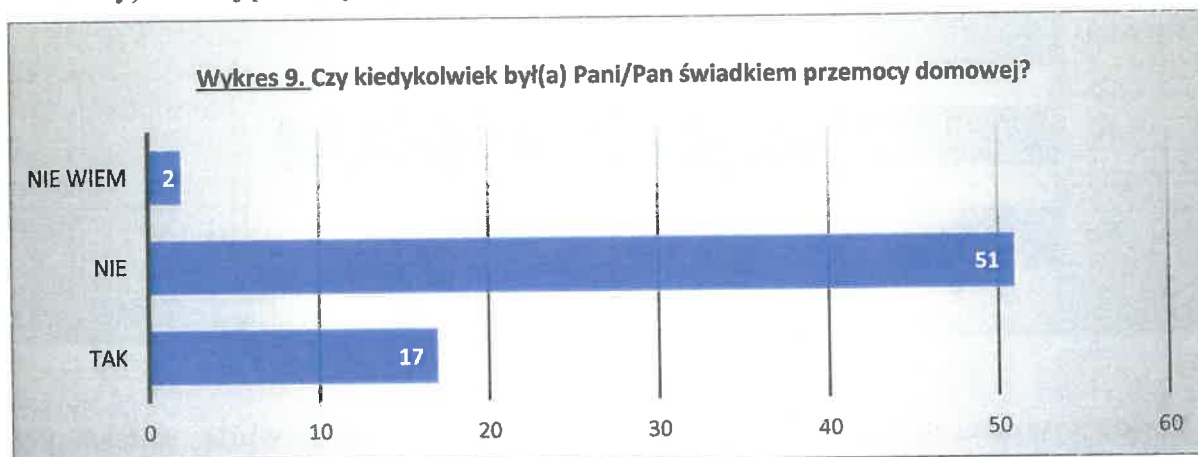


Według ankiety 7% (5 osób) spośród ankietowanych posiada wiedzę na temat przemocy seksualnej w ich otoczeniu i sąsiedztwie 70% (49 osób) nie spotkało się z tym zjawiskiem, a 23% (16 osób) nie ma wiedzy na ten temat.

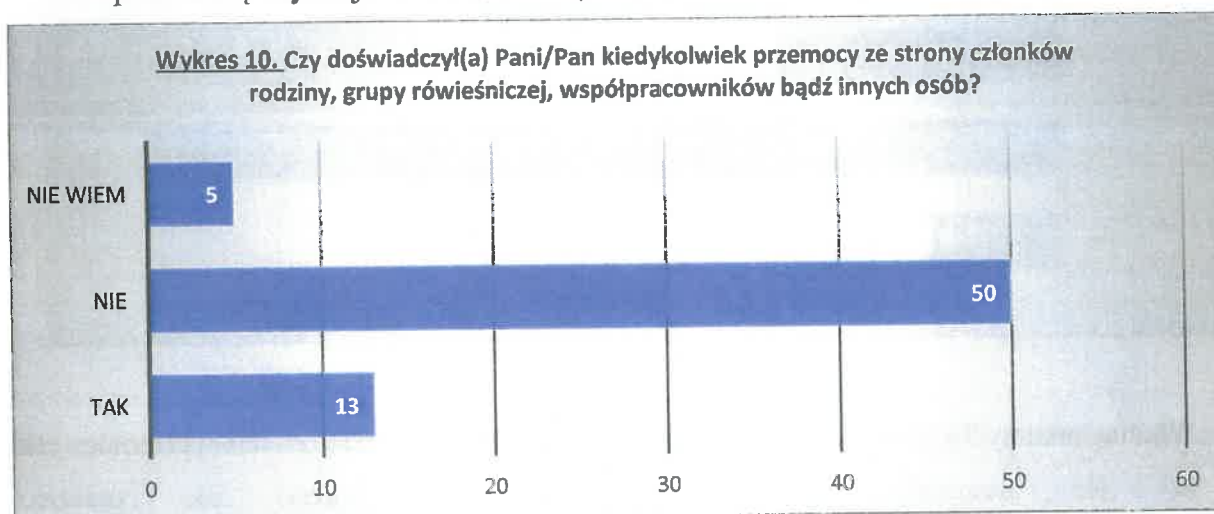


Z zebranych danych wynika, że 24% (17 osób) spośród ankietowanych było świadkami przemocy

domowej w ich otoczeniu i sąsiedztwie 73% (51 osób) nie spotkało się z tym zjawiskiem, a 3% (2 osoby) nie mają wiedzy na ten temat.



Z odpowiedzi ankietowanych wynika, że 19% (13 osób) spośród nich doświadczyło przemocy ze strony członków rodziny, grupy rówieśniczej, współpracowników bądź innych osób, 74% (50 osób) nie spotkało się z tym zjawiskiem, a 7% (5 osób) nie ma wiedzy na ten temat.



Ankietowani wskazywali (możliwość wskazania kilku przyczyn), że najczęstszymi przyczynami przemocy domowej są:

- uzależnienia – w tym od alkoholu – 45 osób,
- choroba psychiczna – 19 osób,
- zła sytuacja materialna – 17 osób,
- brak umiejętności panowania nad gniewem – 16 osób.

Wskazywali również (możliwość wskazania kilku przyczyn), że najczęściej ofiarami przemocy domowej padają:

- osoby niepełnosprawne – 11 osób,
- osoby starsze – 15 osób,

- dzieci – 39 osób,
- młodzież szkolna – 9 osób,
- dorośli mężczyźni – 2 osoby,
- dorosłe kobiety – 25 – osób.

Zebrane dane wskazują, że 86% (57 osób) spośród ankietowanych słyszało o procedurze „Niebieskiej Karty”, a 14% (9 osób) nie ma wiedzy na ten temat. 4 osoby nie udzieliło odpowiedzi na to pytanie.

Z analizy zebranych danych można postawić następujące wnioski:

- 1) Wśród społeczności lokalnej wiele osób nie ma wiedzy na temat skali występowania zjawiska przemocy domowej na terenie gminy ich zamieszkania. Jednak także duża część dostrzega ten problem uznając go za istotny. Tylko nieliczni mieszkańcy uznają zjawisko za nikłe w swoim środowisku. Specjaliści pracujący z rodzinami w przeważającej większości zauważają, że problem przemocy domowej jest częsty.
- 2) Wśród mieszkańców panuje silne przekonanie, że problem przemocy domowej jest ściśle powiązany z uzależnieniami i mimo, że w rzeczywistości nie jest to regułą, to potwierdza się to z obserwacjami osób pracującymi z rodzinami. Zauważają oni, że problem uzależnienia sprzyja zachowaniom przemocowym. W dalszej kolejności łączono problem przemocy domowej z trudnościami komunikacji międzyludzkiej, stresem i frustracją, problemami finansowymi, brakiem umiejętności wypełniania funkcji opiekuńczo – wychowawczych. Z zebranych wyników można wysunąć wniosek, iż mimo, że problem przemocy domowej przestano ściśle łączyć problem ubóstwa, bezrobocia, problemami mieszkaniowymi to zbyt mała uwagę w społeczeństwie zwraca się na rolę stereotypów i doświadczeń wyniesionych z dzieciństwa w kontekście przemocy domowej. Powiązanie zachowań przemocowych z emocjami i procesami komunikacji międzyludzkiej pozwala na przekonanie, że świadomość społeczna w temacie przemocy domowej ulega zmianom.
- 3) Problem przemocy domowej często występuje w rodzinach pokoleniowo, stąd dużą uwagę należy zwrócić na profilaktykę w zagrożonych środowiskach, a także na podnoszenie świadomości i programy profilaktyczne wśród dzieci i młodzieży.
- 4) Zarówno pracownicy socjalni jak i mieszkańcy za dominującą uznają przemoc psychiczną i fizyczną. Następnie wskazywano przemoc ekonomiczną. Zaczęto dostrzegać także problem zaniedbania jako formę przemocy domowej.
- 5) Przemocy ze strony najbliższych doświadczył niemal co 5 ankietowany, a co 4 był jej świadkiem. Co 5 osoba zetknęła się z wystąpieniem przemocy domowej osobiście, a wielu badanych słyszało o takich przypadkach w swoim środowisku. Wyniki te

potwierdzają, że problem przemocy domowej jest szeroki a liczby są wyższe niż zgłaszane i ujawniane przypadki.

- 6) Zarówno mieszkańcy jak i pracownicy socjalni są zgodni co do faktu, że mówiąc o pomocy osobie doznającej przemocy domowej w pierwszej kolejności należy zapewnić jej bezpieczeństwo, izolując ją od osoby stosującej przemoc. Wówczas można podejmować dalsze działania, takie jak zapewnienie dostępności do pomocy psychologicznej, terapeutycznej, prawnej.
- 7) W społeczeństwie istnieje potrzeba podnoszenia świadomości na temat problemu przemocy domowej poprzez programy profilaktyczne i informacyjne, adresowane również do dzieci i młodzieży a także podnoszenie kwalifikacji kadry pracującej w środowiskach zagrożonych problemem. Duży nacisk należy postawić na zwiększenie dostępu do pomocy psychologicznej i prawnej.
- 8) Osoby doświadczające przemocy domowej nie zgłaszają się po pomoc głównie ze strachu przed sprawcą, a także w związku z brakiem wiary w zmianę swojej sytuacji i wstydem. Wpływ na to mają także doświadczenia wyniesione z domu rodzinnego, które fałszują obraz rzeczywistości u ofiary a tym samym utrudniają dostrzeżenie problemu i szukanie pomocy.

Zebrane wnioski pozwalają na stworzenie wskazówek w planowaniu przyszłej pomocy w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej:

- 1) Upowszechnianie informacji na temat miejsc uzyskiwania specjalistycznej pomocy m.in. psychologicznej, prawnej, terapeutycznej, socjalnej.
- 2) Nacisk na walkę z uzależnieniami w rodzinach
- 3) Podnoszenie wiedzy i świadomości społecznej na temat przemocy domowej w społeczności lokalnej
- 4) Podnoszenie kwalifikacji kadry pracującej w środowiskach z problemem przemocy
- 5) Monitoring i oddziaływania profilaktyczne w środowiskach zagrożonych pojawieniem się przemocy domowej
- 6) Współpraca instytucji działających na rzecz pomocy dziecku i rodzinie.
- 7) Zapewnienie bezpieczeństwa i udzielanie skutecznej pomocy osobom doznającym przemocy domowej,
- 8) Budowanie sieci specjalistycznego wsparcia.

V. Założenia systemu przeciwdziałania przemocy domowej w Gminie Suraż.

Ustala się następujące założenia systemu przeciwdziałania przemocy domowej:

- 1) najważniejsze jest bezpieczeństwo ofiary przemocy,

- 2) za przemoc zawsze odpowiedzialny jest sprawca przemocy, bez względu na to co zrobiła ofiara,
- 3) nikt nie ma prawa stosować przemocy wobec drugiego człowieka,
- 4) nie ma żadnego uzasadnienia ani usprawiedliwienia dla przemocy domowej,
- 5) podstawowym zadaniem jest zatrzymanie przemocy, bez tego jakkolwiek pomoc jest nieskuteczna,
- 6) ofiara przemocy domowej cierpi na skutek wielokrotnego urazu,
- 7) zrozumiałe i dopuszczalne są wahania i niekonsekwencje w zachowaniu i decyzjach, bowiem jest to jeden z objawów doznania urazu,

VI. Cele Programu.

Celem Programu jest przeciwdziałanie przemocy domowej, zmniejszenie skali zjawiska przemocy domowej, za szczególnym uwzględnieniem przemocy wobec dzieci, zwiększenie dostępności i skuteczności profesjonalnej pomocy oraz ochrona ofiar przemocy na terenie Gminy Suraz poprzez:

- 1) zapewnienie bezpieczeństwa i udzielanie skutecznej pomocy osobom doświadczającym przemocy,
- 2) zapewnienie szkoleń dla służb zajmujących się problemem przemocy,
- 3) zintegrowanie działań środowisk odpowiedzialnych za pomoc dziecku i rodzinie,
- 4) opracowanie strategii postępowania w przypadku rozpoznania i zgłoszenia przemocy domowej,
- 5) podwyższenie kwalifikacji i umiejętności osób zawodowo działających w obszarze przemocy domowej,
- 6) realizacja działań promocyjno-informacyjnych wśród mieszkańców na temat problemów związanych z przemocą domową,
- 7) zwiększenie liczby osób profesjonalnie działających w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej,
- 8) budowanie sieci specjalistycznego wsparcia polegającego na współpracy między instytucjami.

Realizacja Programu ma na celu stworzenie wsparcia i profesjonalnej pomocy zmierzającej do zwiększenia dostępności i skuteczności zorganizowanych form pomocy dla osób uwikłanych w przemoc, a co za tym idzie, zmniejszeniem skali zjawiska przemocy domowej, oraz stworzenie jednolitego, profesjonalnego systemu interwencji i wsparcia dla osób zagrożonych bądź uwikłanych w przemoc domową.

VII. Zasoby Gminy Suraż w zakresie realizacji Programu

- 1) zasoby ludzkie – specjaliści z różnych dziedzin,
- 2) zasoby instytucjonalne – instytucje i organizacje zajmujące się problemem przemocy domowej oraz instytucje i organizacje pełniące funkcje wspierającą:
 - a. Urząd miejski w Surażu,
 - b. Zespół Interdyscyplinarny w Surażu,
 - c. Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Surażu,
 - d. Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Surażu,
 - e. Miejsko-Gminny Ośrodek Kultury w Surażu,
 - f. szkoły,
 - g. przedszkole,
 - h. Policja,
 - i. służba zdrowia,
 - j. Punkt Konsultacyjny w Surażu,
 - k. Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Białymstoku,
 - l. kuratorzy sądowi,

VIII. Czynniki gwarantujące właściwą realizację Programu

1. współpraca z samorządem gminnym,
2. dobra znajomość środowiska przez pracowników socjalnych,
3. dobra współpraca służb i instytucji na terenie gminy oraz poza nią,
4. otwartość i chęć współpracy specjalistów,
5. chęć zmiany i wyjścia z kryzysu.

IX. Zagrożenia w realizacji Programu

- a. stereotypy panujące w środowisku na temat przemocy domowej,
- b. bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych,
- c. brak współpracy rodziny w zakresie przezwyciężenia kryzysów,
- d. problem uzależnienia od alkoholu, występujący w rodzinach dotkniętych zjawiskiem przemocy domowej,
- e. brak infrastruktury socjalnej w gminie.

X. Adresaci Programu.

Adresatami Programu są:

- 1) mieszkańcy Gminy Suraż,
- 2) osoby doświadczające przemocy domowej,

- 3) sprawcy przemocy domowej,
- 4) świadkowie przemocy domowej, osoby, instytucje, podmioty zajmujące się profesjonalnie udzielaniem wsparcia społecznego,
- 5) przedstawiciele instytucji i służb pracujących z osobami i rodzinami dotkniętymi przemocą (np. pedagodzy, psychologowie, pedagogowie, pracownicy socjalni, kuratorzy rodzinni i społeczni, policjanci, pracownicy służby zdrowia),
- 6) przedstawiciele władz lokalnych,

XI. Strategia i metody działania.

L.p.	Cel operacyjny	Zadania	Termin realizacji	Instytucje współpracujące przy realizacji zadań
1	Diagnozowanie problemu przemocy domowej	Monitorowanie skali zagrożeń wynikających z faktu stosowania przemocy domowej, a w szczególności: 1) zbieranie danych dotyczących skali zagrożeń i problemów związanych ze zjawiskiem przemocy domowej, 2) opracowywanie diagnoz lokalnych problemów związanych z przemocą domową, 3) ewaluacja istniejących programów i zadań w oparciu o uzyskane wyniki	2024 r. – 2028 r.	Ośrodek interwencji kryzysowej, przychodnie leczenia uzależnień, Zespół Interdyscyplinarnej, MGOPS w Suraziu, Policja, Sądy, Prokuratura, służba zdrowia, placówki oświatowe, organizacje pozarządowe
2	Udzielenie kompleksowej pomocy osobom i rodzinom dotkniętym problemem przemocy domowej	1) kierowanie do instytucji udzielającej pomocy dla osób doznających przemocy, 2) specjalistyczne konsultacje (np. psychologa), 3) propagowanie na terenie gminy działań dotyczących przeciwdziałania i powstrzymywania przemocy, 4) prowadzenie poradnictwa i interwencji w zakresie przeciwdziałania przemocy, 5) kontynuacja szkoleń specjalistycznych z zakresu udzielania pomocy osobom i rodzinom dotkniętym przemocą, 6) szkolenie dla osób gotowych podjęcia oddziaływań adresowanych do sprawców przemocy, 7) prowadzenie oddziaływań skierowanych do sprawców przemocy, 8) współpraca z lokalnymi instytucjami i placówkami.	2024 r. – 2028 r.	Ośrodek interwencji kryzysowej, przychodnie leczenia uzależnień, Zespół Interdyscyplinarnej, MGOPS w Suraziu, Policja, Sądy, Prokuratura, służba zdrowia, placówki oświatowe, organizacje pozarządowe
3	Udzielenie pomocy osobom znajdującym się w kryzysie, ofiarom przestępstw i ofiarom przemocy	1) ocena funkcjonowania Klienta, diagnoza stanu emocjonalnego, 2) wsparcie w uzyskaniu bezpłatnej, profesjonalnej pomocy długoterminowej, 3) udzielanie podstawowych informacji z zakresu prawa oraz na temat możliwości egzekwowania praw osób pokrzywdzonych przestępstwem, 4) podejmowanie interwencji we właściwych organach, 5) prowadzenie bazy danych podmiotów działających na rzecz przeciwdziałania skutków przemocy domowej, 6) nawiązanie interdyscyplinarnej współpracy między podmiotami udzielającymi pomocy pokrzywdzonym przemocą, 7) zbieranie, opracowywanie i udostępnianie danych statystycznych służących diagnozie lokalnej społeczności.	2024 r. – 2028 r.	Ośrodek interwencji kryzysowej, przychodnie leczenia uzależnień, Zespół Interdyscyplinarnej, MGOPS w Suraziu, Policja, Sądy, Prokuratura, służba zdrowia, placówki oświatowe, organizacje pozarządowe
4	Prowadzenie poradnictwa i interwencji w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej	1) kontynuacja odwiedzin w środowisku rodzinnym związanym z e wszczęciem procedury „Niebieska Karta”, 2) udzielanie konsultacji psychologa, pedagoga, pracownika socjalnego i innych specjalistów osobom funkcjonującym w środowiskach zagrożonych przemocą.	2024 r. – 2028 r.	Ośrodek interwencji kryzysowej, przychodnie leczenia uzależnień, Zespół Interdyscyplinarnej, MGOPS w Suraziu, Policja, Sądy, Prokuratura, służba zdrowia,

		3) organizowanie zajęć edukacyjnych podnoszących kompetencje wychowawcze rodziców i opiekunów, 4) udział w lokalnych i ogólnopolskich kampaniach społecznych przeciwdziałających przemocy, agresji i autoagresji.		placówki oświatowe, organizacje pozarządowe
5	Działalność Zespołu Interdyscyplinarnego	1) diagnozowanie problemu przemocy domowej, 2) opracowywanie i realizacja planu pomocy w indywidualnych przypadkach, 3) monitorowanie sytuacji rodzin, w których dochodzi do przemocy oraz rodzin zagrożonych wystąpieniem przemocy domowej, 4) dokumentowanie działań podejmowanych wobec rodzin, w których dochodzi do przemocy oraz efektów tych działań, 5) podejmowanie działań w środowisku zagrożonym przemocą domową, mających na celu przeciwdziałanie temu zjawisku, 6) inicjowanie interwencji w środowisku dotkniętym przemocą domową w oparciu o procedurę „Niebieskiej Karty”, 7) rozpowszechnianie informacji o instytucjach, osobach i możliwościach udzielenia pomocy w środowisku lokalnym, 8) inicjowanie działań w stosunku do osób stosujących przemoc domową.	2024 r. – 2028 r.	Ośrodek interwencji kryzysowej, przychodnię leczenia uzależnień, Zespół Interdyscyplinarny, MGOPS w Suraziu, Policja, Sądy, Prokuratura, służba zdrowia, placówki oświatowe, organizacje pozarządowe

XII. Monitorowanie realizacji Programu i sprawozdawczość.

Monitorowanie realizacji Programu odbywać się będzie w oparciu o sprawozdawczość podmiotów zaangażowanych w jego realizację. Podmioty zaangażowane w realizację w/w zadań przedstawiają Zespołowi Interdyscyplinarnemu w Suraziu sprawozdania z ich realizacji w terminie do 15 lutego każdego roku za rok ubiegły.

Zespół Interdyscyplinarny w Suraziu do dnia 30 kwietnia każdego roku sporządzi, a następnie przedłoży Radzie Miejskiej w Suraziu sprawozdanie z realizacji Programu za rok ubiegły.

XIII. Finansowanie Programu.

Źródłem finansowania zadań Programu będą środki finansowe z budżetu gminy, dotacje z budżetu państwa oraz środki pozabudżetowe pozyskiwane z innych źródeł.


 KIEROWNIK
 MIEJSKO-GMINNEGO
 OŚRODKA POMOCY SPOŁECZNEJ
 w Suraziu
 mgr Jacek Piśczałowski

Suraz, dnia 14.04.2026 r.